

"กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
และการขับเคลื่อนประเทศสู่ดิจิทัลไทยแลนด์"

ณัฐวรรณ สุขวงศ์ตระกูล
25 กรกฎาคม 2562

*Mid-1990s -
Early 2000s*

Government On-Line

*Mid- 2000s -
Early 2010s*

Government 2.0

Today

Digital Government

*“DATA SHARING
AND INTEGRATED
INFORMATION
SYSTEMS CAN
IMPROVE
GOVERNMENT
PERFORMANCE.”*

Value generation

Outcomes: improved processes,
innovative products and services

Decision making: better decisions
based on insights

Data analysis: turning data
into insights

Data
sharing
system

Controlled data sharing between
organisations and sectors
Data services

Data generation: transactional data,
asset data, IoT data etc.

Liberty claims government data-sharing deals lead to rights violations

การขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในภาครัฐ

นโยบาย, ยุทธศาสตร์
+ แผนชาติ

ICT Strategic Plan
E-Government Plan
Digital Government Plan

กฎหมาย

Electronic Transaction Law
Electronic Government Law
Data Sharing Law
Digital Government Law

- *เปิดเผย / โปร่งใส*
- *สร้างบริการที่มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกมากขึ้น (One Stop Shop/Service)*

- *บูรณาการข้อมูลระหว่างกัน มีการนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์และตัดสินใจ*
- *ปรับปรุงระบบการทำงาน การบริหารงบประมาณภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น*
- *ลดปัญหาคอร์รัปชัน / เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน*

ตัวอย่างกฎหมายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศ

สหรัฐอเมริกา

E-Government Act 2002

The Government Performance and Results Act 1993

- จัดตั้ง Office of E-Government & Information Technology ใน Office of Budget and Management บริหารโดย Federal Government's Chief Information Officer (CIO) มีหน้าที่ในการพัฒนาและกำหนดทิศทางในการใช้ Internet Internet-based technologies เพื่อสร้างความสะดวกให้ประชาชนและเอกชนในการติดต่อรัฐบาลกลาง
- กำหนดให้ Office มีหน้าที่ วางแผนและควบคุมการลงทุนด้าน IT, ดูแลการ Implement เรื่อง EA, Information Security
- มีการใช้กลไก Performance Based Budgeting มากำกับดูแลการดำเนินงานด้าน e-Government

เกาหลีใต้

E-Government Act 2010

- ออกแบบกระบวนการทำงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดเวลาในการขอรับบริการประชาชน
- ปฏิรูประบบงานและปรับระบบการบริหารจัดการให้เป็นดิจิทัล
- ปรับการบริหารภาครัฐให้เป็นดิจิทัล
- เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทางอินเทอร์เน็ตให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐ
- มีมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยและการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล
- มีมาตรการป้องกันการดำเนินงานและลงทุนในทรัพยากรที่ซ้ำซ้อน
- ลดจำนวนเอกสารที่รวบรวม จัดทำ แจกจ่าย และจัดเก็บให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- มีการวางแผน ส่งเสริม ให้คำปรึกษาการดำเนินโครงการ e-Government ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินโครงการ

มาเลเซีย

Electronic Government Activities Act 2007

- ให้อำนาจรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรฐานกลางด้านต่างๆ เช่น มาตรฐานทางเทคโนโลยี เงื่อนไขการเข้าถึงบริการภาครัฐแบบฟอร์ม มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัย กระบวนการกู้คืนระบบสารสนเทศกรณีเกิดภัยพิบัติ การบริหารและจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ACTI
- มีการกำหนดหลักการรับรองผลทางกฎหมายโดยแบ่งตามลักษณะของกิจกรรม กล่าวคือ การสร้างข้อความ(หนังสือ) การลงลายมือชื่อ ตราประทับ พยาน ต้นฉบับ การทำสำเนา การรับรองสำเนา การยื่นเอกสาร การชำระเงิน ใบเสร็จ หากมีกฎหมายใดกำหนดให้ต้องมีการทำขึ้น ถ้าได้มีการทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่า การกระทำนั้นมีผลตามกฎหมายแล้ว

E-Government Act of 2002 ประเทศสหรัฐอเมริกา

(ปัจจุบันมีกฎหมายใหม่ ธ.ค. 2561 The 21st Century Integrated Digital Experience Act)

ตัวอย่างภารกิจของกฎหมาย

- Endorses and **requires agencies to support initiatives** (cross agency initiatives such as Geospatial One-Stop, E-Records Management, E-Authentication (esp. E-signatures))
- **Standards for categorizing and indexing government information**
- Standards for agency Web sites
- **find innovative ways to improve the performance of governments** in collaborating on the use of information technology to improve the delivery of Government information and services
- **Select agencies to engage in pilot projects on data integration**
- Access improvement for people with and without computers
- Agencies must **conduct Privacy Impact Assessments** for new IT investments and on-line information collections.
- endorses FedCirc as the **incident response center for cyber security** and strengthens NIST/Commerce role in promulgating computer **security standards.**

The 21st Century Integrated Digital Experience Act (21st Century IDEA)

ประเทศสหรัฐอเมริกา

- **Federal Agency Website Modernization**

- ✓ Improve effective and efficient delivery of digital services
- ✓ Ensure secure connection
- ✓ Ensure accessibility for individuals with disabilities
- ✓ Increase use of web and data analytics to improve website operation and address user needs
- ✓ Compliance with GSA's U.S. Web Design System

- **Digitize Government Processes and Eliminate Paper**

- ✓ 2 years from the date of enactment to provide a “digital option” for any in-person government service.
- ✓ 1-year from the date of enactment to ensure that any public-facing paper-based form, application or service is made available in a digital (intuitive and adaptive) form.

- **Promote the Use of Electronic Signatures**

- **Customer Experience and Digital Service Delivery**

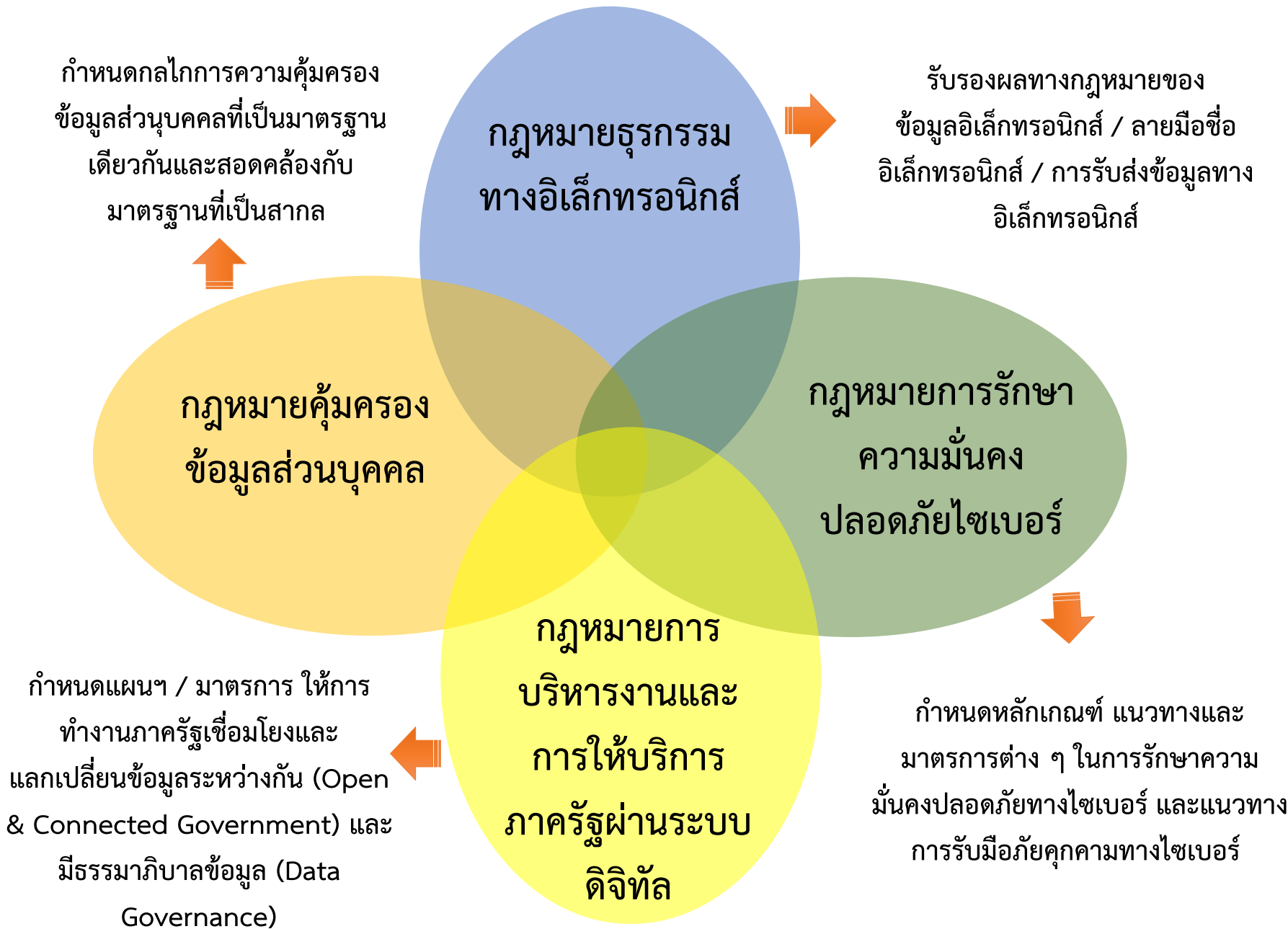
กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

กฎหมายเชิงส่งเสริม

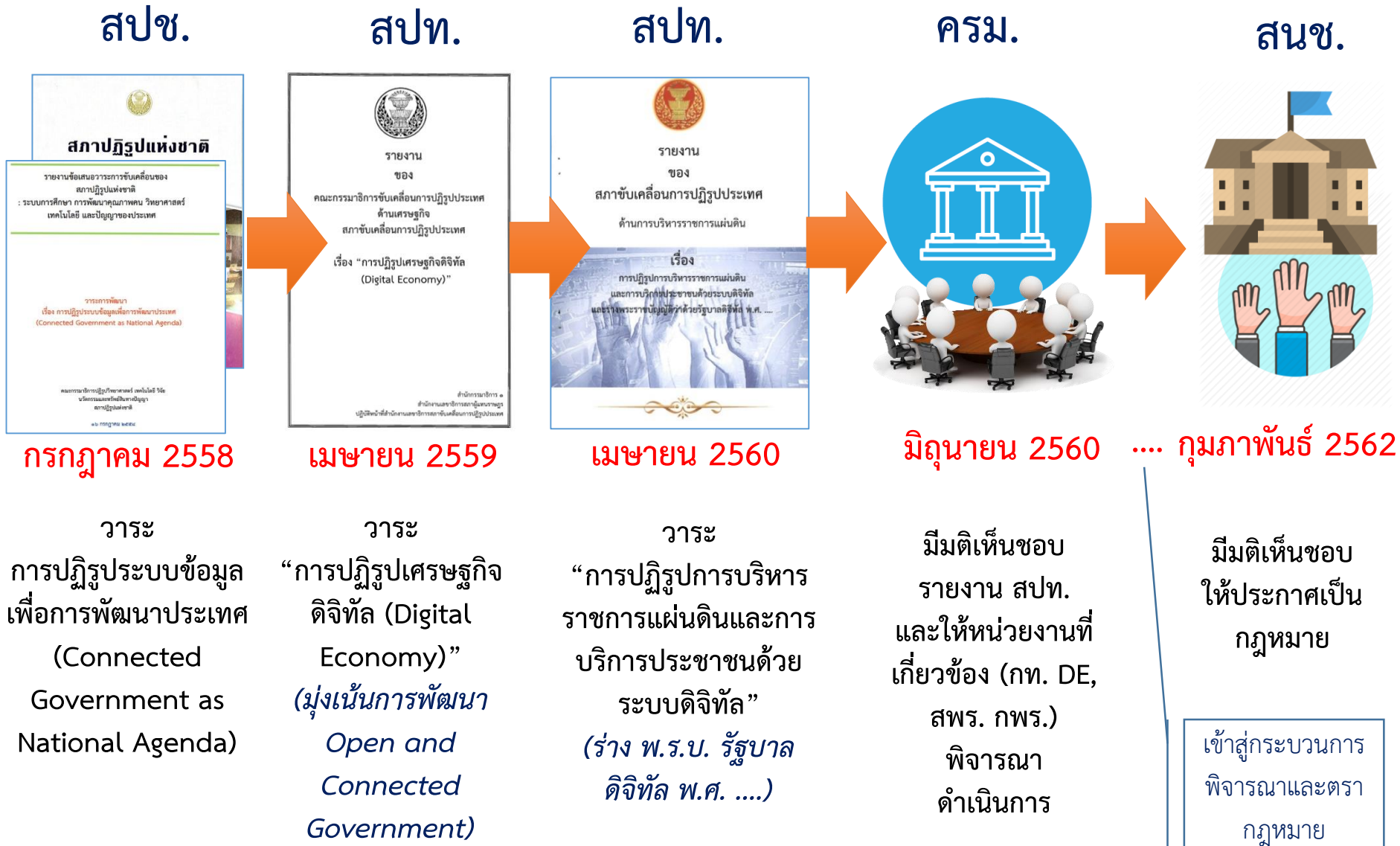
- พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
- พ.ร.บ. การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

- พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
- พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

กฎหมายเชิงควบคุม

ความเป็นมา: พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

เป้าหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา 258 (ข)

ใช้เทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกประชาชน
มีการบูรณาการการทำงานและเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

สำนักงานบริหารการ
ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผล

มาตรา 258 ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้าน
ต่างๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

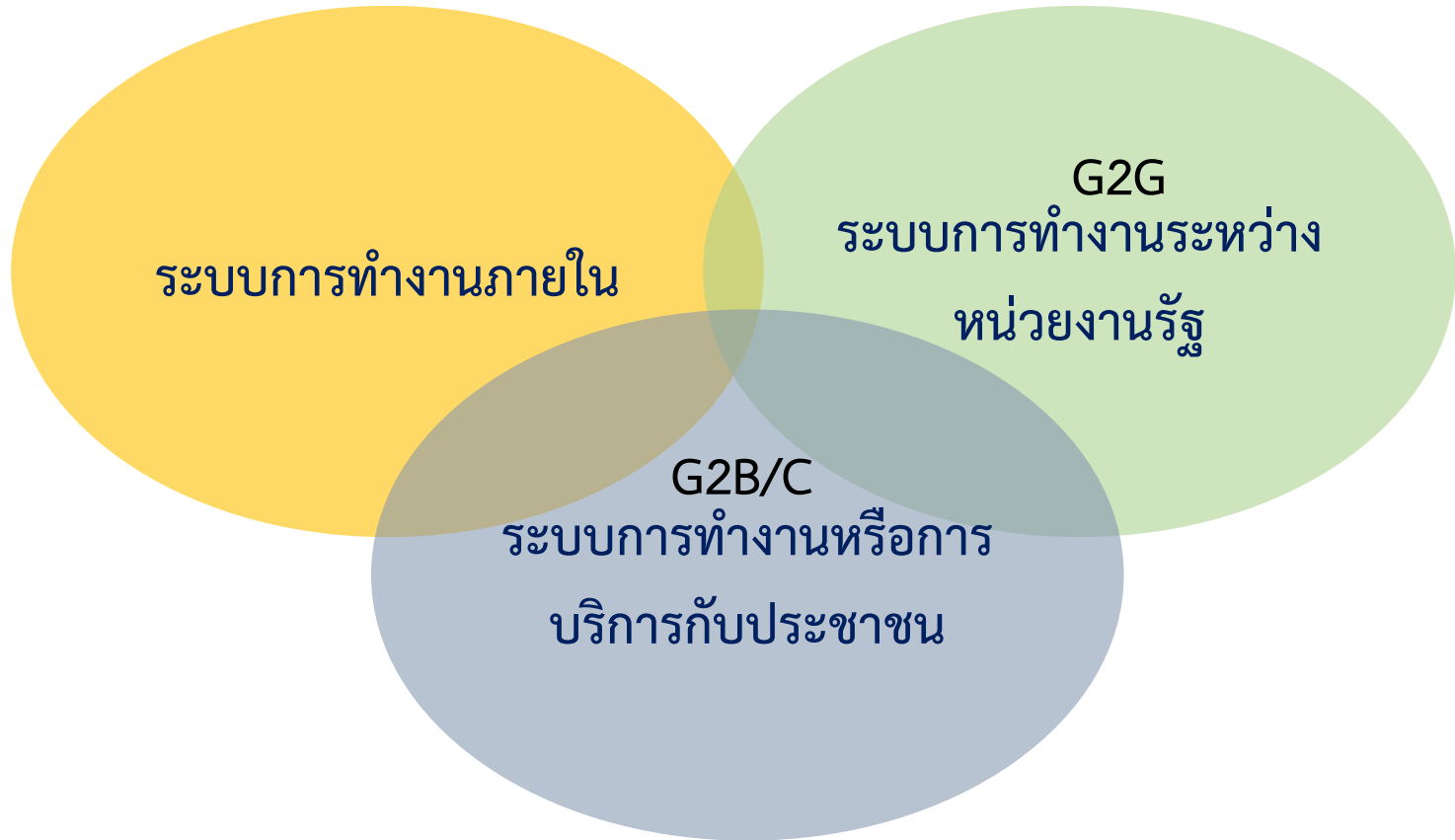
(1) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการ
บริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อ
ประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวก
สะดวกให้แก่ประชาชน

(2) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ
ทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร
ราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

การบริหารราชการแผ่นดิน
ปัจจุบัน

Digital
Transformation

Open and Connected
Government

ตัวอย่างทะเบียนข้อมูลสำคัญของภาครัฐ

เปิดเผย & เชื่อมโยงข้อมูล เพื่อลดภาระประชาชน

ทะเบียนราษฎร์ (บุคคล)

ทะเบียนระบบยุติธรรม

ทะเบียนสุขภาพ

ทะเบียนทรัพยากร

ทะเบียนผู้ที่ต้องยื่นบัญชีสำแดงทรัพย์สิน

ทะเบียนผู้มีรายได้

ทะเบียนคนต่างด้าว/
แรงงานต่างด้าว

ทะเบียนผู้พิการ

ทะเบียนข้าราชการพลเรือน

ครู

ตำรวจ

ผู้พิพากษา

ทะเบียนเกษตรกร (บุคคล)

ชาวนา/ประมง/ปศุสัตว์

ทะเบียนผู้ต้องขัง

ทะเบียนผู้พ้นโทษ

ทะเบียนผู้ถูกคุม
ประพฤติ

ทะเบียนประวัติ
อาชญากร

สวัสดิการข้าราชการ

หลักประกันสุขภาพ
ถ้วนหน้า

กองทุนประกันสังคม

ทะเบียนโรงพยาบาล

ทะเบียนบ้าน

ทะเบียนทางหลวง

ทะเบียนทางหลวงชนบท

ทะเบียนที่ดิน (โฉนด)

ทะเบียนที่ดิน (สปก.)

ทะเบียนที่ดินป่าสงวน

ทะเบียนที่ดิน
(อุทยานแห่งชาติ)

โรงเรียนนานาชาติ

โรงเรียนรัฐบาล

โรงเรียนราษฎร์

มหาวิทยาลัยรัฐ

มหาวิทยาลัยเอกชน

โรงเรียนพิเศษ

ทะเบียนพนักงาน/ผู้ถือหุ้น

ทะเบียนผู้สำเร็จการศึกษา

ทะเบียนนิติบุคคล

ทะเบียนสมาคม

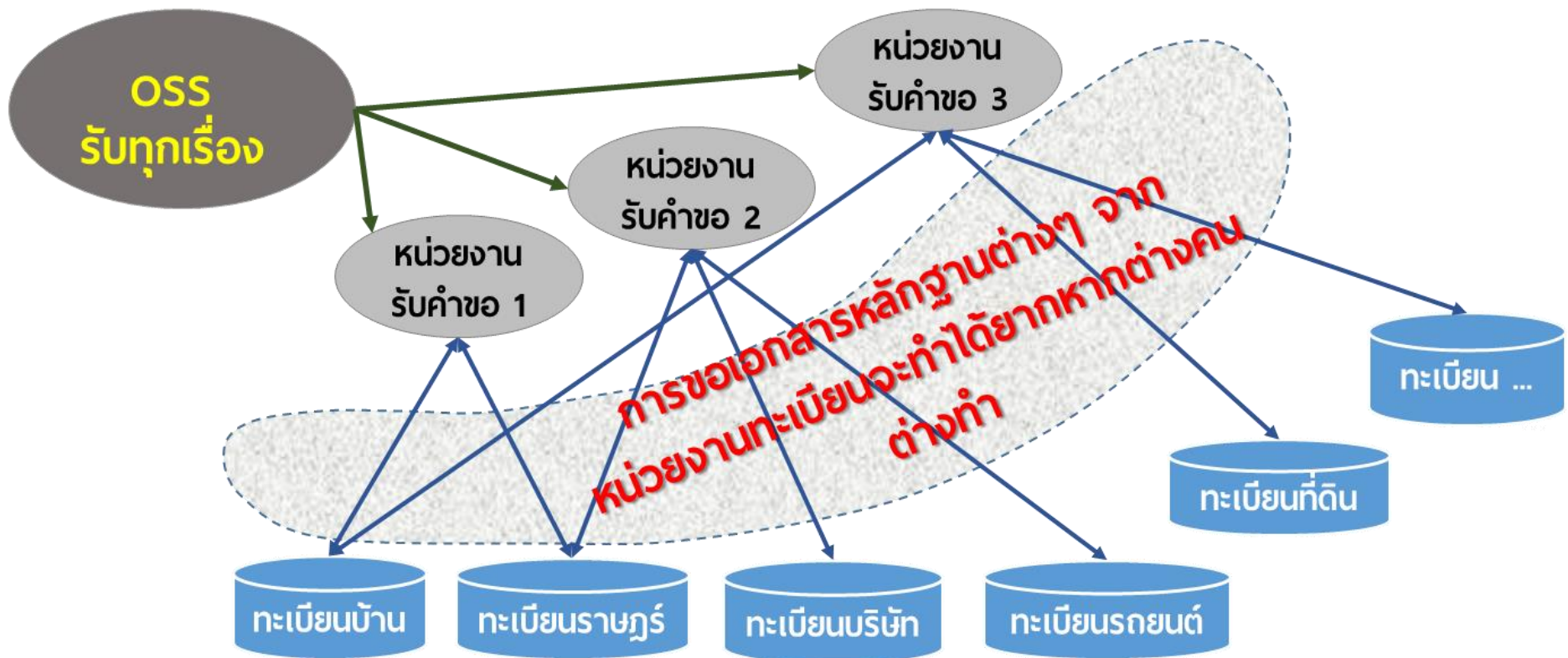
ทะเบียนมูลนิธิ

ทะเบียนสถานศึกษา

ทะเบียนการค้า

สภาพปัญหาของการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐ

มีการเชื่อมโยงกันแบบกระจายกระจาย และ
ไม่มีการจัดการด้านระบบและมาตรฐานการ
แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ

การแปลงสู่ระบบดิจิทัล (Digitization) เป็นข้อกำหนดที่กว้างที่สุดในสามข้อนี้ และมีความแตกต่างจากระบบดิจิทัลไลเซชัน (Digitalization) อย่างมาก ระบบดิจิทัลไลเซชันมักเป็นการปรับปรุงหรือการปรับกระบวนการที่มีอยู่ และกระบวนการที่ไม่เป็นระบบดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่การแปลงไปสู่ระบบดิจิทัลคือ การออกแบบวิธีการใหม่ในการทำสิ่งทีก่อให้เกิดแหล่งคุณค่าใหม่ๆ มันจึงเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลมากขึ้น นอกจากนี้ยังครอบคลุมทั่วทั้งองค์กรไม่ใช่เฉพาะกระบวนการหรือฟังก์ชันการทำงานเท่านั้น

หลักการสำคัญ
พระราชบัญญัติการบริหารงานและ
การให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ....

เป้าหมายของกฎหมายการบริหารงานและ การให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

- นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ
- พัฒนามาตรฐาน โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่จำเป็นในการรองรับการทำงานและเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐ
- สร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูล ในการทำงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล
- เปิดเผยข้อมูลภาครัฐที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้ โดยสะดวก และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อได้
- มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ และพัฒนากลไกการบูรณาการข้อมูล เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานตามแผนและ โครงการต่างๆ

หลักการสำคัญ: กฎหมายการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

กำหนดแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และมี กกก. พัฒนารัฐบาลดิจิทัล ที่ นายกฯ เป็นประธาน

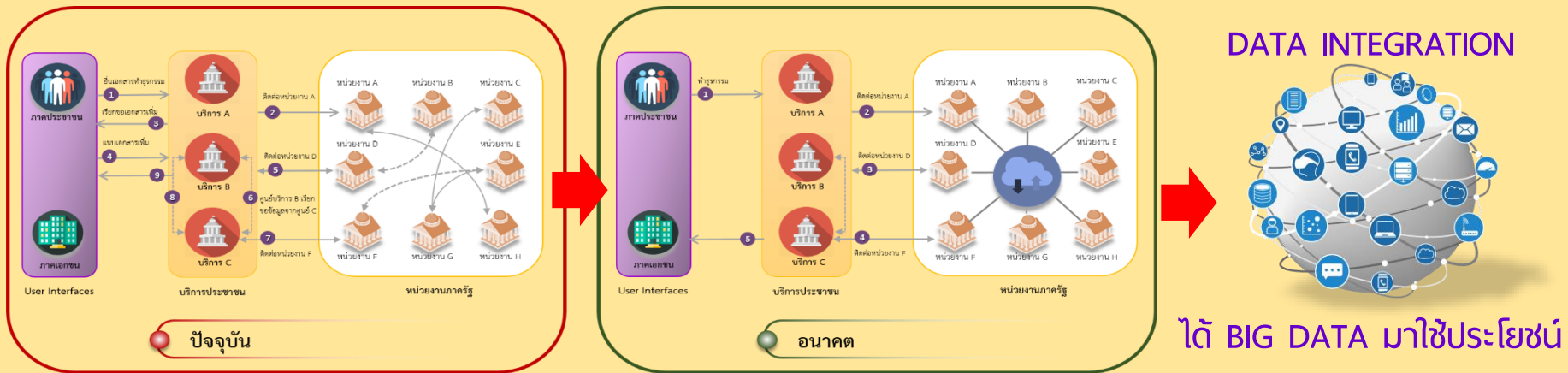
กำหนดมาตรฐานจำเป็นต่อการดำเนินงานดิจิทัลภาครัฐ เช่น การ ยืนยันตัวตน, ข้อมูลดิจิทัล, การ แลกเปลี่ยน, eForm/Doc/Process

ให้มีธรรมาภิบาล ข้อมูลภาครัฐใน หน่วยงานรัฐ

สร้างกระบวนการทำงานและ การบริการของหน่วยงานรัฐ ด้วยระบบดิจิทัลที่เชื่อมโยง และสอดคล้องกัน

ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างหน่วยงานรัฐ และมี ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง (GDx)

ไม่มีการเรียกสำเนาเอกสารที่ มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง หน่วยงานแล้ว

จัดทำฐานข้อมูลกลางแบบ เปิดภาครัฐ (Open Government Data)

กำหนดแนวทางการ พัฒนาศูนย์กลางภาครัฐ ด้านดิจิทัล

ธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance)

จัดทำกรอบธรรมาภิบาลข้อมูล

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล มีหน้าที่ ...

(๒) **จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ** เพื่อเป็นหลักการและแนวทางในการดำเนินการตาม พ.ร.บ. นี้

องค์ประกอบของกรอบธรรมาภิบาลข้อมูล

มาตรา ๘ **ธรรมาภิบาลข้อมูล**ตามมาตรา ๗ (๒) อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- ✓ การกำหนด สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ
....
- ✓ การมี ระบบบริหารและกระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน (ตลอดวงจรชีวิตของข้อมูล)....
- ✓ การมีมาตรการในการ ควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลสามารถใช้ประโยชน์ และมีคุณสมบัติแลกเปลี่ยนกันได้ ....
- ✓ การกำหนดนโยบายหรือ กฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจน มีมาตรการ และหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลที่มีอยู่ในความครอบครอง ...

จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลในหน่วยงาน

มาตรา ๑๒ ให้หน่วยงานของรัฐ **จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ**ในระดับหน่วยงาน ตาม **มาตรา ๘** และดำเนินการ ดังต่อไปนี้ ...

หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๑๒)

ให้หน่วยงานของรัฐ จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงาน ตามมาตรา ๘ และดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- จัดทำข้อมูลตามภารกิจให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล โดยเป็นข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ เชื่อถือได้ และสามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานของรัฐอื่น และนำไปประมวลผลต่อไปได้
- จัดทำกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน ตามมาตรฐาน ข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่าง หน่วยงานของรัฐอื่นได้
- กรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือ ค่าใช้จ่ายอื่นใดจากประชาชน ให้จัดให้มีระบบการชำระเงินทางดิจิทัลเป็นอีกช่องทางหนึ่ง
- จัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการบริการประชาชน ตามที่คณะกรรมการ กำหนด
- จัดให้มีมาตรการหรือระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการเข้าสู่บริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มี ความพร้อมใช้ น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้
- จัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านการบริหารงานและการ ให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล
- ให้มีการทบทวนแผนปฏิบัติการหรือแผนงาน นโยบาย และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานและการ ให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐปีละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย

ไม่มีการเรียกสำเนาเอกสารที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานแล้ว

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานภาครัฐและการบริการประชาชนในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจัดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสาร หรือหลักฐานของทางราชการ ที่หน่วยงานของรัฐออกให้ เพื่อประกอบการพิจารณาหรือ ดำเนินการตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับ จดทะเบียน รับจัดแจ้ง หรือรับแจ้งนั้นดำเนินการ ให้หน่วยงานของรัฐที่ออกเอกสารหรือ หลักฐานของราชการเช่นว่านั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวผ่าน ช่องทางดิจิทัลมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ หรือ ระเบียบ ดังกล่าว ในกรณีนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจาก หน่วยงานของรัฐที่ขอเอกสาร เว้นแต่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามวรรค หนึ่งแล้ว ให้ถือว่าได้มีการยื่นเอกสารหรือหลักฐานมาแสดงตามกฎหมายของหน่วยงาน ของรัฐนั้นแล้ว

หน่วยงานของรัฐมีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลที่มีการจัดทำ และครอบครองตามที่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นร้องขอ ที่จะเกิดการบูรณาการร่วมกัน

มาตรา ๑๔ หน่วยงานของรัฐผู้รับข้อมูลดิจิทัลตามมาตรา ๑๓ ต้องใช้ข้อมูลตาม วัตถุประสงค์ในหน้าที่และอำนาจของตนเท่านั้น และต้องดูแลรักษาข้อมูลให้มีความ มั่นคงปลอดภัย ไม่มีการเปิดเผย หรือโอนข้อมูลไปยังบุคคลที่ไม่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูล

สรุปภารกิจสำคัญ

- แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
- ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- มาตรฐานและหลักเกณฑ์ทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาารัฐบาลดิจิทัล (เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล ความมั่นคงปลอดภัย การปกป้องดูแลข้อมูล)
- ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง เพื่อสนับสนุนการให้บริการดิจิทัลภาครัฐ
- ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ

